

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.71/2010/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság **Budapesten, 2010. év szeptember hó 9. napján** tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az önbíráskodás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a vádlott védője által a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 2009. év december hó 9. napján kelt 23.Bf.XI.8342/2009/4. számú ítélete ellen benyújtott másodfellebbezést elutasítja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 7.500 (hétezer-ötszáz) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni az államnak.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2009. év május hó 13. napján kelt 3.B.XI.748/2007/10. számú ítéletében a vádlottat önbíráskodás büntette kísérlete miatt 350 napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy egy napi tétel összegét 250 forintban, a pénzbüntetés teljes összegét 87.500 forintban állapította meg. Meg nem fizetés esetére rendelkezett ennek 1-1 napi fogházban letöltendő szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A vádlottat az ellene könnyű testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen a három napi gondolkodási idő alatt az ügyész jelentett be írásban fellebbezést a vádlott terhére a könnyű testi sértés vétsége alóli felmentés miatt, e cselekményben is az elítéléséért, másrészt súlyosabb joghátrány alkalmazásáért, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés kiszabásáért.

A Fővárosi Bíróság 2009. év december hó 9. napján kelt 23.Bf.XI.8342/2009/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatta. A vádlott bűnösségét könnyű testi sértés vétségében is megállapította és halmazati büntetést szabott ki: 500 napi tétel pénzbüntetést, egy napi tétel összege 500 forint, a pénzbüntetés teljes összeg 250.000 forint. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott védője szóban terjesztett elő fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.133/2010. számú átiratában a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A harmadfokú nyilvános ülésen a védő fellebbezését azzal indokolta, hogy a másodfokú ítélettel szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával ért egyet, mert az önbíráskodás büntettének eszközcselekménye a könnyű testi sértés, így nem áll fenn a halmazati büntetés anyagi jogszabályban rögzített törvényes előfeltétele. Egyébként is méltánytalan több mint négy évvel az események után a vádlottat terhelően súlyosabb pénzfőbüntetést kiszabni.

A vádlott felszólalásában és az utolsó szó jogán előadta, hogy a sértett volt az, aki megsértette, ezért bántalmazta őt. Cselekménye mozdítórugója ez volt, nem pedig az egyébként jogosan neki járó pénz megszerzése.

A Fővárosi Ítéltábla a védői fellebbezés elbírálásakor elsődlegesen azt vizsgálta, hogy valóban helye van-e a másodfokú bíróság ítélete ellen a Fővárosi Bíróság által felhívott Be. 386. § (1) bekezdés a./ pontján alapuló jogorvoslatnak. E rendelkezés szerint:

„a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével a./ olyan vádlott bűnösségét állapította meg..., akit az elsőfokú bíróság felmentett...”. Ezen kívül a másodfokú bíróság ítéletének meghozatalakor már hatályos volt ugyanezen jogszabályhely b./ pontja, mely a következő esetre is biztosít fellebbezési jogosultságot:

„ha a másodfokú bíróság... olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett”.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Bhar.I.707/2007/14. számú határozatában értelmezte az 1/2007. BK vélemény B/2. pontjában írtakat. Megállapította, hogy „nyilvánvalóan nincs helye harmadfokú eljárásnak, ha a másodfokú bíróság ügydöntő határozata nem tartalmaz eltérő rendelkezéseket”. A harmadfokú bíróságnak elsődleges feladata annak vizsgálata, hogy valóban terjeszthető-e elő joghatályos fellebbezés a másodfokú bíróság ítéletével szemben.

Jelen ügyben - hasonlóan a Legfelsőbb Bíróság előbb idézett határozatával elbírált jogesetre - formálisan a másodfokú bíróság részben eltérő döntést hozott, amikor az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezését megváltoztatva a vádlott bűnösségét könnyű testi sértés vétségében is megállapította. Azonban a másodfokú bíróság által felhívott Be. 386. § (1) bekezdés a./ pontjának lényege az - idézve ismét a Legfelsőbb Bíróság határozatát -, hogy „csak a bűnösség körében hozott eltérő döntés biztosítja a harmadfokú jogorvoslat igénybe vételének a lehetőségét. A csupán a jogi minősítés körébe tartozó eltérő jogi értékelés a harmadfokú eljárás lefolytatását nem alapozza meg”.

A jelen ügyben eljáró elsőfokú bíróság a váddal lényegében egyező tényállást állapított meg, a vád szerinti eseménysort értékelte a vádtól részben eltérően. Jogi értékelésének eredményeként felmentette ugyan a vádlottat a könnyű testi sértés vétsége alól, de ennek elkövetését megállapítva cselekményét egységesen önbíráskodás büntette kísérletének értékelte. Noha az elsőfokú bíróság - bár nem látott lehetőséget a könnyű testi sértés vétségének megállapítására - olyan álláspontra mégsem jutott, hogy a sértett nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket ne szenvedett volna el, a sérülést okozó vádlotti cselekmény ne képezne semmilyen bűncselekményt. Ellenkezőleg: a vádlott - testi sértést megvalósító - magatartását olyan látszólagos alaki halmazatnak minősítette, melynél az önbíráskodás során tanúsított elkövetési magatartással lényegileg együtt járt egy enyhébb súlyú, nyolc napon belül gyógyuló sérülés okozásában megnyilvánuló bűncselekménnyel. Ezért a könnyű testi sértés vétsége beleolvad a súlyosabbba, az önbíráskodás büntettébe. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság megállapította a vádlott büntetőjogi felelősségét a testi sértés okozásában is, ítéletszerkesztési hibának tekinthető csupán, hogy a cselekmények egységes jogi minősítése mellett a vádtól eltérő jogi álláspontját szükségtelenül hozott felmentő rendelkezéssel juttatta kifejezésre. A Be. 2. § (4) bekezdése szerint a bíróság nincs kötve a vád minősítéséhez, így „tettazonosság” esetén nem felmentésnek van helye, hanem a cselekményt a bíróság a törvénynek megfelelően minősíti.

Az elsőfokú bíróságnak a bűnösség kérdésében elfoglalt álláspontjához képest érdemben nem történt változás a másodfokú határozatban, amikor a Fővárosi Bíróság a vádlott cselekményét könnyű testi sértés vétségének is értékelte. Szó sincs tehát „az első fokon felmentett” vádlott bűnösségének megállapításáról, pusztán csak arról, hogy a másodfokú bíróság a vádlotti cselekményt a megállapítottakon kívül egyébként a bírói gyakorlatnak megfelelően könnyű testi sértés vétségének is értékelte.

A másodfokú határozat meghozatalakor már hatályba lépett, a Fővárosi Bíróság által ugyan nem hivatkozott, de a harmadfokú bíróság által az előbbieken felhívott Be. 386. § (1) bekezdés b./ pontjának rendelkezése. E törvényhely még nem volt hatályban a Legfelsőbb Bíróság idézett eseti döntésekor. Ugyanakkor az erre tekintettel megalkotott kiegészítései az 1/2007. BK véleménynek - a 63/2008. és 73/2009. BK vélemények - sem hoztak létre olyan jogi környezetet, amelyre tekintettel a döntésben írt jogelv meghaladottá vált volna.

Ahogy erre az eljárási törvény változásához fűzött miniszteri indoklás is utal, az egymással anyagi halmazatban lévő cselekmények esetén van helye másodfellebbezésnek. A törvény megfogalmazása szerint ez a helyzet akkor áll elő, ha „olyan cselekmény miatti” bűnösség megállapítása történt másodfokon, „amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett”. E szerint az elsőfokú bíróság a történeti tényállásban rögzíti a cselekmény elkövetését, de a vádlott bűnösségét nem mondja ki, majd a másodfokú bíróság e cselekményben is bűnösnek mondja ki a terheltet. Más esetek mellett ez például akkor fordulhat elő, amikor az ügyész nem minősít valamely vád tárgyává tett, az „alapcselekmény” mellett anyagi

halmazatban szereplő történést. Ezt az elsőfokú bíróság rögzíti az ítéletében, bűncselekményként ugyancsak nem értékeli, a másodfokú bíróság viszont igen.

A jelen ügyben - ahogyan azt az elsőfokú bíróság egyébként helyesen rögzítette - fel sem vetődik az anyagi bűnhalmazat, mivel a vádlott testi sértéssel kapcsolatos cselekménye része volt az önbíráskodásnak. Ezért az alaki halmazat eltérő másodfokú jogi megítélése nem nyitja meg a harmadfokú eljárás lehetőségét.

Összességében megállapítható, hogy a másodfokú bíróság tévesen biztosított fellebbezési jogot az ügyben. A harmadfokú bíróság a Be. 390. § (2) bekezdése alapján a 369. § (2) bekezdés I. fordulatra figyelemmel a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság ítélete ellen benyújtott védői másodfellebbezést, mint a törvényben kizártat elutasította.

A végzés ellen a Be. 385. és 345. §-ok utaló rendelkezéseire figyelemmel a Be. 341. § (1) bekezdés második mondata alapján további jogorvoslatnak nincs helye.

B u d a p e s t, 2010. év szeptember hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
tanács elnöke

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
előadó bíró

Dr. Székely Ákos s.k.
bíró

A Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.71/2010/5. számú végzése folytán a Fővárosi Bíróság 23.Bf.XI.8342/2009/4. számú ítélete a vádlottal szemben a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

B u d a p e s t, 2010. év szeptember hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző*